

ČESKÝ JAZYK VII.A, VII.C

Úkoly zadané na období od 30.3. do 17.4.2020

Všechny zadané úkoly vypracujte písemně do školního/slohového/literárního sešitu.

Mluvnice

SKLADBA

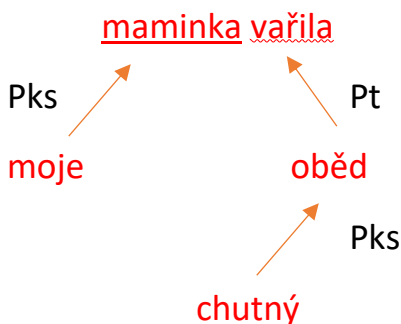
Rozvíjející větné členy

- nejprve si musíme připomenout několik pojmů z loňského ročníku:
 - ❖ slovo se ve větě stává **větným členem**
 - ❖ rozlišujeme **základní větné členy**, podmět a přísudek, které tvoří **základní skladební dvojici**
 - ❖ podmět a přísudek jsou **větné členy řídicí**, to znamená, že jsou nezávislé na jakémkoli jiném větném členu
 - ❖ na podmětu a přísudku mohou záviset jiné větné členy; tyto větné **členy** nazýváme **závislé**

např.

- podmět maminka (člen řídicí) je rozvitý větným členem moje (člen závislý)
- přísudek vařila (člen řídicí) je rozvitý větným členem oběd (člen závislý)

- větný člen oběd (člen řídicí) je rozvitý větným členem chutný (člen závislý)

Člen závislý může být zároveň i členem řídicím!

➤ zápis do školního sešitu

Rozvíjející větné členy (učebnice str.72)

- větné členy, které rozvíjejí jiné větné členy
- významově zpřesňují či doplňují členy řídicí
- každý rozvíjející větný člen tvoří se svým řídicím členem skladební dvojici, např. **moje maminka; vařila oběd; chutný oběd**
- větné členy rozvíjející podmět tvoří **část podmětovou**; větné členy rozvíjející přísudek tvoří **část přísudkovou**, např. **Moje maminka // vařila oběd.**

část podmětová // část přísudková

- rozvíjejícími větnými členy jsou: předmět, příslovečné určení a přívlastek

Předmět Pt (učebnice str.72-73)

- rozvíjející větný člen
- vyjadřuje osobu, zvíře nebo věc, které slovesný děj přímo zasahuje nebo kterých se přímo týká
- ptáme se na něj pádovými otázkami kromě 1. a 5.pádu
- závisí na slovese, přídavném jménu či citoslovci, např. **Petr řídil auto., Petr je muž řídící firmu., Petr prásk bičem.**
- bývá nejčastěji vyjádřen podstatným jménem, zájmenem, infinitivem slovesa, citoslovcem nebo i jiným neohebným slovním druhem, např. **Petr řídil auto., Petr mi to podal., Petr se naučil lyžovat., Petřík udělal bác na zem., Petr řekl fuj., Každé proč má své proto.**
- předmět může být:
 - a) holý, např. **Petr zapomněl sešit.**
 - b) rozvitý, např. **Petr zapomněl domácí sešit.**
 - c) několikanásobný, např. **Petr zapomněl sešit i učebnici.**

Pokud se můžeme zeptat i jinými než pádovými otázkami, nejedná se o předmět!

např. **Babička seděla na židli.** (seděla na kom/na čem? X kde?) ➡ přednost má otázka kde? ➡ větný člen na židli **není předmětem**

➤ **cvičení:**

- ❖ str.73, cv.1 (stačí vyhledat předměty), 2 (stačí prvních pět sloves), 3, 4, 5

➤ **zápis do školního sešitu**

Přísllovečné určení Pu (učebnice str.74)

- rozvíjející větný člen
- vyjadřuje různé okolnosti, za kterých děj probíhá (místo, čas, způsob apod.)
- rozvíjí sloveso, přídavné jméno nebo příslovce, např. **Petr přišel pozdě., Petr vyšel hodně vysoký kopec., Petr vstal velmi pozdě.**
- bývá vyjádřeno příslovcem, podstatným jménem (někdy ve spojení s předložkou) nebo zájmenem (někdy ve spojení s předložkou), např. **Petr čekal dlouho., Petr čekal před domem., Petr na mě čekal.**
- může být:
 1. holé, např. **Petr tančil dobře.**
 2. rozvité, např. **Petr tančil velmi dobře.**
 3. několikanásobné, např. **Petr tančil dobře a svižně.**

Druhy přísllovečných určení

Přísllovečné určení místa Pum, času Puč, způsobu Puz a míry Pu míry (učebnice str.74-75)

1. **Pum** – ptáme se na něj otázkami kde, kam, odkud, kudy?, např. **doma, domů, ze školy, tudy**
2. **Puč** – ptáme se na něj otázkami kdy, odkdy, dokdy, jak dlouho, jak často?, např. **včera, od zítřka, do zítřka, dlouho, někdy**
3. **Puz** – ptáme se na něj otázkami jak, jakým způsobem?, např. **vesele**
4. **Pu míry** – ptáme se na něj otázkami jak moc, jak mnoho, kolik, o kolik, do jaké míry?, např. **velmi, o hodinu**

➤ **cvičení:**

❖ str.75, cv.6, 7

❖ **Ke slovesům doplňujte přísllovečná určení místa, času a způsobu.**

★ odešli	Pum
	Puč
	Puz
★ viděl	Pum
	Puč
	Puz
★ vyrobil	Pum
	Puč
	Puz

- kdo si ještě potřebuje zopakovat a více procvičit výše probrané větné členy, může se mrknout na internet, kde najdete řadu užitečných výukových stránek i videí, kromě dříve zmíněných např. tyto:
 - <https://www.youtube.com/watch?v=8l6TdPYqOXw>
 - <https://www.youtube.com/watch?v=AxJou0qgxEU>
 - <https://www.youtube.com/watch?v=yfSSBA8GYs8> (připomenutí VD, VJ a VE)
- doporučuju, abyste sami sledovali, co se kde na internetu k výuce nejen češtiny děje, protože v podstatě každý den přibývá něco nového, takže není v mých silách vás o všem informovat

SLOH

- zápis do slohového sešitu

Výtah (učebnice str.124)

1. **osnova** - naznačuje přehledně obsah textu a sled hlavních myšlenek (úvod, stať, závěr)
 2. **výpisky** - zachycují nejdůležitější nebo nejzajímavější myšlenky z knih nebo článků; nemusí být souvislé a nevystihují stavbu textu, ze kterého se vypisují
 3. **výtah** – na rozdíl od výpisků zachycuje nejen nejdůležitější a nejzajímavější myšlenky, ale zároveň i vystihuje přehledně stavbu celého textu; na rozdíl od osnovy, která jen přehledně a náznakově zachycuje jednotlivé části obsahu textu, výtah stručně, ale souhrnně tento obsah podává
 4. **citát** - doslovné znění z díla spisovatele nebo doslovně opakovaný výrok; pro odlišení od ostatního textu se používají uvozovky; slouží k vysvětlení nebo potvrzení vlastního názoru; při citaci se uvádí **zdroj** (autor, dílo, strana, ...) **z učebnice na str.124 si opište příklad, jakým se uvádí prameny, ze kterých jste čerpali**
- **cvičení:**
 - ❖ str.124, cv.2 a, b, c, d, e, f
 - ❖ **Napište, kdo je autorem těchto slavných citátů:**
 1. „Přišel jsem, viděl jsem, zvítězil jsem.“
 2. „Myslím, tedy jsem.“
 3. „Vím, že nic nevím.“
 4. „Neruš mi mé kruhy.“
 5. „Kdo chce, hledá způsob. Kdo nechce, hledá důvod.“

❖ **Poznáte, ze kterých českých filmů jsou následující citáty („hlášky“)?**

1. „Tati, prdí hadi?“
2. „Hliník se odstěhoval do Humpolce.“
3. „Jmenuji se Igor Hnízdo.“
4. „Vydrž, Prťka, vydrž.“
5. „Odvolávám, co jsem odvolal a slibuji, co jsem slíbil!“

LITERATURA

➤ **zápis do literárního sešitu**

Komiks (čítanka str.93)

- kreslený seriál, ve kterém hraje výtvarná složka podstatnější roli než složka literární
- zobrazuje obvykle jednoduchý dobrodružný, vědeckofantastický nebo fantasy příběh
- k neznámějším světovým komiksům patří např. příběhy o **Asterixovi**, **Batmanovi** nebo **Supermanovi**
- mezi nejslavnější české komiksy patří např. **Ferda Mravenec**, **Čtyřlístek** nebo **Rychlé šípy**
- formou komiksu nejsou zpracovávána jen zábavná témata, jako komiks vznikl také příběh Arta Spiegelmana nazvaný **Maus**, zobrazující osudy jeho otce, polského Žida, který přežil koncentrační tábor; v českém prostředí byl do komiksové podoby převeden román Karla Čapka **Válka s mloky**; v komiksové podobě jsou také zpracovány příběhy z nejstarší české historie pod názvem **Obrázky z českých dějin a pověstí**

➤ **cvičení:**

- ❖ v čítance na str.91-93 si přečtete komiks o slavném mořeplavci nazvaný **Kryštof Kolumbus**
- ❖ na papír nakreslete komiks na téma: **„Jsi slavný objevitel a objevil jsi dosud neznámou zemi.“** Můžete napsat a nakreslit příběh o tom, jak se vám to povedlo a jak vámi objevená země vypadá, kdo v ní žije, prostě jaká ta vaše země vlastně je. Nezapomeňte vymyslet její jméno.

Pokud vám cokoli nepůjde nebo něčemu nebudete rozumět a nemáte nikoho, kdo by vám pomohl a poradil, nezoufejte! Doufám, že se brzy uvidíme ve škole, a samozřejmě vám vše dle potřeby znovu vysvětlím. Nejdůležitější je vyvinout alespoň nějakou snahu, uchovat si zdravý odstup a především zdraví!

Sledujte také pečlivě stránky školy, průběžně tam uveřejňuji novinky týkající se našeho společného češtinářského snažení.

V případě jakýchkoli dalších nejasností se na mě obraťte na níže uvedeném emailu.

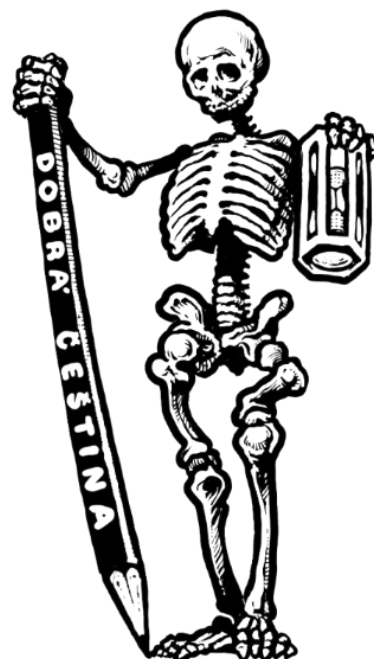
Mgr. Andrea Trochtová

trochtova@zsvyhlidka.cz

PS 😊

Mám pro vás žhavou novinku! Už nejsem k zastižení jenom na výše uvedeném pracovním emailu. Založila jsem si nový email, na kterém mě můžete kontaktovat nejen písemně, ale také se můžeme domluvit na telefonické konzultaci. Můžeme spolu probrat to, čemu nerozumíte a co je vám nejasné. Bude to taková pidihodina češtiny, která vám jistě velmi chybí. Mně tedy rozhodně! Budu se na vás těšit.

trochtova.zsvyhlidka@gmail.com

Zdroj obrázků:

<https://www.mojecestina.cz/article/2012092701-vetne-cleny-zakladni-prehled>

<https://www.postavy.cz/89246-kral/>

<https://www.yummymummyclub.ca/blogs/mummy-buzz/20130909/whos-the-happiest-country-of-them-all>

<http://dobracestina.cz/stranka/Kontakty>